

Briuselis, 2019 m. lapkričio 4 d.
(OR. en)

13355/19

SPORT 84
JEUN 121
SOC 725
EDUC 439
DOPAGE 26
COPEN 421
CRIMORG 148
DEVGEN 199
SUSTDEV 154

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Gero valdymo sporto srityje skatinimas – <i>Politiniai debatai</i> (<i>Vieši debatai pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių 8 straipsnio 2 dalį</i>) [<i>Pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlymas</i>]

Delegacijoms priede pateikiamas diskusijoms skirtas dokumentas dėl gero valdymo sporto srityje skatinimo, kurį pirmininkaujanti valstybė narė parengė atsižvelgdama į konsultacijas su delegacijomis.

Nuolatinų atstovų komiteto prašoma pateikti pridedamą diskusijoms skirtą dokumentą EYCS tarybai kaip pagrindą politiniams debatams, kurie įvyks 2019 m. lapkričio 21–22 d. Tarybos posėdžio metu.

Gero valdymo sporto srityje skatinimas

Politiniai debatai EYCS taryboje (Sportas) (2019 m. lapkričio 21–22 d., Briuselis)

– pirmininkaujančios valstybės narės parengtas diskusijoms skirtas dokumentas –

I. Kodėl svarbu užtikrinti gerą valdymą sporto srityje?

Milijardai žmonių visame pasaulyje sportuoja ir stebi sporto renginius. Sportuojant dėl fizinės veiklos ne tik gerėja visuomenės sveikata, bet sportas taip pat atlieka socialinę, švietimo ir kultūrinę funkciją. Be to, sportuojant ugdomos svarbios vertybės, pavyzdžiui, komandinė dvasia, solidarumas, pagarba kitiems bei sąžiningo žaidimo principas, ir mokomasi, kad yra svarbu laikytis taisyklių. Siekiant išsaugoti šias vertybes ir piliečių pasitikėjimą sportu, būtinas atsakingas ir skaidrus valdymas. Geras valdymas sporto kontekste gali būti suprantamas „kaip sistema ir aplinka, kurioje sporto organizacija nustato politiką, įgyvendina savo strateginius tikslus, palaiko ryšius su suinteresuotaisiais subjektais, stebi veiklos rezultatus, vertina ir valdo riziką ir teikia sporto bendruomenei ataskaitas apie savo veiklą ir padarytą pažangą, įskaitant veiksmingos, tvarios ir proporcingos sporto politikos ir reglamentavimo užtikrinimą“¹.

2011 m. ataskaitoje² nevyriausybinė organizacija „Transparency International“ teigė, kad blogas valdymas sumenkina teigiamą sporto įtaką, ypač jaunimui, skleidžiant tokias vertybes. Ekspertai taip pat įspėjo, kad dėl didėjančios sporto komercializacijos sustiprėjo socialinis ir ekonominis sporto organizacijų paskelbtų taisyklių poveikis, todėl blogas valdymas galėtų turėti didelių neigiamų padarinių platesnei visuomenei³.

¹ ES gero valdymo ekspertų grupės rekomendacijos dėl gero valdymo sporto srityje principų, p. 5.

² Organizacijos FIFA sąžiningumo ir skaidrumo didinimas, 2011 m. rugpjūčio mėn. (http://files.transparency.org/content/download/92/371/file/2011_FIFASafeHands_EN.pdf).

³ Valdymo darbotvarkė ir jos svarba sportui: keturi AGGIS (gero valdymo tarptautinėse sporto organizacijose veiksmas) sporto valdymo stebėtojo aspektai (http://www.playthegame.org/fileadmin/documents/Good_governance_reports/AGGIS-report_-_3The_Governance_Agenda__p_9-21_.pdf).

II. Geras valdymas ir sporto judėjimas

Sporto organizacijos turi didelę organizacinę autonomiją sporto organizavimo ir reguliavimo srityje. Ši autonomija reiškia laisvę nustatyti sporto taisykles ir apsaugoti būdingas sporto vertybes nuo išorės įtakos. Jau tris dešimtmečius šią autonomiją vis dažniau intervenciniais veiksmais siekia suvaržyti nacionaliniai ir Europos teismai bei nacionalinės vyriausybės ir komercinės bendrovės. Todėl sporto autonomijai palaipsniui daro įtaką ne tik teisinės valstybės principo laikymasis, bet ir gero valdymo principų, įskaitant visų pirma demokratijos, skaidrumo, atskaitomybės priimant sprendimus ir atstovaujamosios įtraukties principus, laikymasis.

Per visus šiuos metus sporto organizacijos parodė, kad joms iš tiesų rūpi užtikrinti gerą valdymą. Vienas sporto institucijų pateiktas argumentas dėl paramos iniciatyvoms yra tas, kad gero valdymo principų taikymas ne tik padėtų stiprinti sporto organizacijas suinteresuotųjų subjektų labui, bet ir užkirstų kelią kišimuisi iš išorės į sporto reikalus.

Tarptautinis olimpinis komitetas (TOK), suprasdamas, kad geras valdymas yra esminė sąlyga sporto judėjimui pateisinti ir išlaikyti savo autonomiją, parengė pagrindinius universalius gero valdymo principus olimpiniam ir sporto judėjime (2009 m.), kurie vėliau buvo įtraukti į TOK etikos kodeksą, kuris yra neatskiriama Olimpinės chartijos dalis. 2014 m. patvirtintoje 2020 m. Olimpinėje darbotvarkėje toliau skatinama, kad visos olimpiniam judėjimui priklausančios organizacijos pritartų šiems pagrindiniams principams ir jų laikytųsi, kartu joms pavedant reguliariai atlikti savo veiklos vertinimą šiuo atžvilgiu.

Praktikoje sporto organizacijos aktyviai plėtoja sporto valdymo taisykles. Kelios sporto organizacijos parengė specialius elgesio kodeksus, kuriais siekiama gerinti jų savivaldą sporto veiklos srityje. Savireguliacija ir geroji patirtis yra labai svarbūs siekiant išlaikyti ir plėtoti gerą valdymą sporto srityje. Tačiau iš naujausių tyrimų⁴ matyti, kad į TOK nustatytus gero valdymo principus dar turi būti tinkamai atsižvelgiama. Visų pirma reikia toliau skatinti laikytis atskaitomybės, skaidrumo ir demokratijos standartų.

Be to, sporto judėjimas ir tarptautinės sporto valdymo organizacijos susiduria su naujais iššūkiais, kuriuos lemia pokyčiai sporto srityje, visų pirma didžiulis komercinis sektoriaus augimas ir didėjantys finansiniai interesai, o tai gali sudaryti palankias sąlygas korupcijai.

III. Valstybių narių ir ES vaidmuo skatinant gerą valdymą

Vyriausybės ir kitos valdžios institucijos yra svarbios pagrindinės sporto organizacijų partnerės, galinčios atlikti svarbų vaidmenį skatinant gerą valdymą sporto srityje. Be to, valdžios institucijos sportui skiria didelę finansinę paramą. Valdžios institucijos ne tik skiria subsidijų tam tikroms programoms ir (arba) konkrečioms projektams, bet ir prisideda prie sporto sektoriaus finansavimo, kurdamos ir prižiūradamos tiek aukščiausio lygio profesionaliam, tiek mėgėjiškam sportui skirtą infrastruktūrą. Be to, organizuojant sporto renginius sutelkiamos viešosios lėšos (stadionų statyboms, investicijoms į viešojo transporto infrastruktūrą, saugumui). Kai kuriose valstybėse narėse finansinė parama yra susieta su būtiniausiais gero valdymo standartais.

Gero valdymo sporto srityje skatinimas taip pat yra svarbus ES sporto politikos darbotvarkės klausimas. Jis yra vienas svarbiausių Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje prioritetų nuo 2011 m. Speciali ES ekspertų grupė gero valdymo klausimais vykdė veiklą iki 2017 m., o nuo tada veikla tęsiama ekspertų grupėje sąžiningumo klausimais. Ekspertų grupės pateikė įvairių rekomendacijų, įskaitant gero valdymo sporto srityje principus; pagrindinius principus, susijusius su demokratija, žmogaus ir darbo teisėmis, visų pirma atsižvelgiant į pagrindinių sporto renginių rengimą, ir rekomendacijas dėl lyčių lygybės užtikrinimo, visų pirma sporto sprendimų priėmimo

⁴ Žr., pavyzdžiui, Geraert, A., *Sporto valdymo stebėtojas (Sports governance observer), 2015 m. Tarptautinio sporto valdymo teisėtumo krizė (The legitimacy crisis in international sports governance)*, „Žaiskite žaidimą“, Danijos sporto studijų institutas, Kopenhaga, 2015 m. spalio mėn. (http://playthegame.org/media/4303278/SGO_report_final_2.pdf).

procesu. 2014 m. Taryba priėmė išvadas dėl lyčių lygybės sporte⁵, o 2016 m. – dėl svarbių sporto renginių sąžiningumo ir skaidrumo didinimo bei geresnio valdymo⁶.

2016 m. rugsėjo mėn. vykstant Europos sporto savaitei Europos Komisija pateikė deklaraciją dėl gero valdymo Europos sporte ir paprašė sporto organizacijų įsipareigoti remti ir savanoriškai pasižadėti skatinti bei, kai tikslinga, įgyvendinti pagrindinius gero valdymo sporto srityje principus ir imtis tolesnių su tuo susijusių veiksmų.

Sąžiningumas sporte yra vienas svarbiausių Suomijos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai darbotvarkės klausimų. Geras valdymas pripažintas vienu iš pagrindinių Tarybos išvadų dėl kovos su korupcija sporte aspektų.

Ministrų maloniai prašoma pareikšti savo nuomonę dėl šiame dokumente pateiktų elementų ir Pasaulinės antidopingo agentūros⁷ (WADA) išrinktojo pirmininko Witoldo Bankos pagrindinio pranešimo, siekiant paremti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir galimus politinius sprendimus, kuriais būtų galima skatinti gerą sporto sektoriaus valdymą ir taip prisidėti prie kovos su korupcija sporte.

IV. Klausimai debatams

Politiniuose debatuose ministrai maloniai kviečiami išsakyti savo nuomonę (*pranešimai turėtų būti ne ilgesni kaip trys minutės*) dėl kvietinio pranešėjo įžanginės kalbos ir atsakyti į šiuos klausimus:

1. kaip valdžios institucijos ir sporto judėjimas gali bendradarbiauti ES ir valstybių narių lygmenimis, kad būtų didinamas ir skatinamas geras valdymas sporto srityje?
2. Kokios naudos galėtų duoti ES lygmens bendradarbiavimas skatinant gerą valdymą sporto srityje?

⁵ OL C 189, 2014 6 14, p. 39.

⁶ OL C 212, 2016 6 14, p. 14.

⁷ 1999 m. įsteigtą WADA sudaro ir vienodomis dalimis finansuoja sporto srities suinteresuotųjų subjektų ir nacionalinių vyriausybių atstovai. Viena iš pagrindinių jos užduočių – stebėti, kaip pasirašiusieji Pasaulinį antidopingo kodeksą jį įgyvendina ir jo laikosi. Pasirašiusieji – tai tarptautinės federacijos, TOK ir nacionaliniai olimpiniai komitetai ir nacionalinės antidopingo organizacijos.